

MARC ELIOT

MICHAEL
DOUGLAS

VYŠEHRAĐ

Copyright © 2012 by Rebel Road, Inc.

This translation published by arrangement with Crown Archetype,
an imprint of the Crown Publishing Group, a division of Random House, Inc.

Translation © Jaroslava Hromadová, 2013

ISBN 978-80-7429-390-0

Věnuji Davidu Millerovi,
svému dědečkovi – ruskému přistěhovalci, který byl ten
nejstatečnější, nejchytřejší a nejsilnější člověk, jakého jsem
znal. Byl to můj první učitel a vzor. Zemřel, když mi bylo
deset, a zůstává pro mě největším hrdinou.
Díky, dědo.

A také Andrewu Sarrisovi, který mě vyvedl z temnoty
na světlo kinematografie. Do smrti ti budu vděčný za tvé
znalosti, za rady a přátelství. Snad odpočíváš v pokoji
ve filmovém nebi.

Otec mi řekl: „Michaeli, včera večer jsem se díval v televizi na jeden starý film a vůbec jsem si na něj nemohl vzpomenout. Nepamatoval jsem si, že jsem ho natáčel. A pak jsem si uvědomil, že to nejsem já, ale ty.“

MICHAEL DOUGLAS

Každé dítě to musí otci natřít.

KIRK DOUGLAS

ÚVOD

Panebože, viděl jsem otce jako gladiátora, přibitého ke kříži, jako umělce, který si uřízl ucho – ukazovali ho, jak dělá tyhle nadlidské věci. Napadalo mě, jak dokážu být taky takový? Jak dokážu být stejný jako tenhle člověk?

MICHAEL DOUGLAS

BÝT SYNEM NEBO DCEROU HOLLYWOODSKÉHO IDOLU MŮŽE znamenat buď největší požehnání, nebo největší prokletí. Potomek slavných rodičů, který žije v takovém stínu a pokouší se vystoupit na světlo jako svébytná osobnost, často zaplatí velkou cenu.

Syn Paula Newmana Scott zdědil po otci hezkou tvář, ale nikoli jeho jedinečný talent. Žil ve stínu slávy Newmana staršího a v osmadvaceti letech zemřel na předávkování drogami. Ani syn Gregoryho Pecka nepřekonal otcovu slávu a nakonec se zastřelil. Sebevraždu spáchal i syn Charlese Boyera. Dcera Marlonu Branda se zabila, poté co její bratr, Marlonův syn a další neúspěšný herec, smrtelně postřelil svou přítelkyni (a byl za to odsouzen do vězení).

Existuje spousta méně dramatických příkladů. Ani syn Charlieho Chaplina Sydney Earle, rovněž dobrý a ctižádostivý herec, nedokázal soupeřit s otcovým talentem starým jako film sám. Nepodařilo se mu stát se vyhledávanou filmovou nebo divadelní hvězdou. Stejný osud stihl Sydneyho nevlastní sestru Geraldine. I ona měla podobně velké herecké ambice, ale její umělecké cíle pohřbila obrovská sláva, jíž se její otec těšil na celém světě. Postavení hvězdy a proslulosti slavného otce Henryho nikdy nedosáhl ani Peter Fonda, přestože měl tak velkou zásluhu na vzniku filmu *Bezstarostná jízda* (*Easy Rider*) z roku 1969. Ačkoli během natáčení *Bezstarostné jízdy* byli oba v plné síle, Henry nikdy neprojevil vážný zájem pracovat se synem (kromě roličky ve snímku *Wanda Nevada*; tento nezávislý film zmizel skoro okamžitě po premiéře v červnu 1979 a možná to byl opožděný a neúspěšný pokus Fondy staršího ocenit synův talent a schopnosti). O něco líp se vedlo

Peterově sestře Jane. Kariéru odstartovala jako Jane z Hanoje, pravdivým příběhem ze života, ale nakonec sdílela plátno s Henrym ve filmu Marka Rydella *Na zlatém jezeře* (*On Golden Pond*) z roku 1981, což byla labutí píseň umírajícího Henryho Fondy, za niž získal Oscara. Jane pokračovala v dlouhé a úspěšné kariéře, dvakrát získala Oscara, ale přesto musela neustále bojovat proti démonům svého politického přesvědčení a stále živé legendě svého otce. Uniknout tomu nejhoršímu děsivému prokletí hollywoodských dynastií jí pomohlo to, že je žena, její vzhled a šikovnost při hledání prostředků, které dokonale odpovídaly jejím schopnostem. A neuškodilo jí, že je mnohem větší hvězda než Peter. V roce 1981 cítil Henry, stejně jako Jane, potřebu usmířit se při natáčení.

Rodilý Kanadčan Donald Sutherland – v roce 1970 se proslavil jako Hawkeye Pierce ve snímku Roberta Altmana *MASH*, natočil celkem 160 filmů a dostal spoustu cen (ale žádného Oscara) – je otcem Kiefera Sutherlanda, úspěšného televizního a filmového herce, kterého však omezovaly v rozletu jeho fyziognomie, prudká povaha a boj s alkoholem, stejně jako nedostatek zásadních filmových rolí. Kiefer se proslavil rolí v televizním seriálu *24 hodin* (*24*), jenž se vysílal téměř devět let.

Tom Hanks se prosadil v Hollywoodu jako herec a producent ve filmu i v televizi, zatímco jeho syn Colin si musí dobré jméno ve filmech teprve vydobýt. Syn Seana Conneryho, prvního představitele Jamese Bonda, Jason je jako herec poměrně neznámý. K tomuto dlouhému seznamu přidejme Johna Waynea a jeho syna herce Patricka, Lanu Turnerovou a její dceru Cheryl a Sheenovy – dost šíleného otce Martina, dost bláznivého syna Charlieho a Charlieho bratra Emilia Esteveze, který se proslavil jako člen filmové bezvýznamné skupiny herců osmdesátých let „Brat Pack“. Existují desítky dalších příkladů dětí ze světa filmu, které skvěle zastínili jejich slavnější rodiče. Z jejich jmenování se stává smutná společenská hra, kterou by klidně šlo provozovat celou noc.

Samozřejmě existují významné výjimky. Jeff Bridges a jeho bratr Beau jsou synové oblíbené televizní a filmové hvězdy Lloyd Bridgese. Tento člověk rodinného typu a ve všech ohledech dobrý otec se nejvíc zapsal do povědomí televizních diváků rolí Mikea Nelsona v nízkorozpočtovém nezávislém televizním seriálu *Mořský lov* (*Sea Hunt*; 1958 – 1961) a filmových diváků jako nezralý zástupce šerifa v Zinnemannově hvězdně obsazeném filmu z roku 1952 *V pravé poledne* (*High Noon*) a v komických rolích ve snímku *Připoutejte se, prosím!* (*Airplane!*) z roku 1980 (Jim Abrahams, David Zucker a Jerry Zucker) a v pokračování *Připoutejte se, prosím! 2* z roku 1982 (Ken Finkleman). Oba bratři nakonec dokázali vystoupit z Lloydova

stínu – nepochybně nebyl tak dlouhý jako stíny větších hollywoodských legend – a Jeff se dost pozdě ve své kariéře vymanil ze škatulky hvězdy kultovních filmů, kterou si vysloužil po vynikajícím výkonu ve filmu Joela Coena z roku 1998 *Big Lebowski**. Skvělý výkon mu o několik let později vynesl Oscara v kategorii nejlepší mužská role za postavu Bada Blakea ve filmu Scotta Coopera z roku 2009 *Bláznivé srdce (Crazy Heart)* a zajistil mu postavení dobře placené hvězdy.

Z Bena Stillera se stala superstar a překonal úspěch rodičů na televizní obrazovce, kde vystupovali jako sóloví komici Stiller a Meara, a také otcův podvečerní sitcom i kariéru mluvčího. James Brolin byl druhořadý herec, zatímco jeho syn Josh je jedním z nejžádanějších hollywoodských milovníků desetiletí. Ale daleko častěji se v Hollywoodu vyskytují výjimky potvrzující pravidlo.

Nyní se věnujme dynastii Douglasů a začněme Kirkem, synem ruských židovských přistěhovalců, který jak získával světovou proslulost a slávu, házel stín, z něhož se všichni jeho potomci pokoušeli s různým úspěchem vymanit. Asi si to neuvědomoval, ale do cesty lemované filmovými sny o bohatství a slávě jim položil překážky a okliky.

Kirk si vzal svou první ženu, pocházející z vyšších kruhů, Dianu Love Dillovou ještě coby neznámý herec, který se pokoušel prorazit na Broadwayi. Byl neuvěřitelně ctižádnostivý a možný nedostatek vrozeného talentu vrchovatě doháněl pevným odhodláním, které zřejmě dokáže správně pochopit jenom dítě chudých přistěhovalců.

V té době neprojevoval velký zájem o rodinný život. Měl s Dianou dva chlapce – Michael se narodil roku 1944 a Joel v roce 1947 – pro oba zůstal vzdálený, většinou fyzicky nedostupný, a pro manželku citově nedostupný, zatímco toužil po přízni a uznání svého otce ruského původu. Po průměrně úspěšné kariéře na divadelních prknech Kirk odjel sám do Hollywoodu a doma nechal manželku a dvouletého Michaela. Po příjezdu do Hollywoodu si notorický sukničkář – jak se k tomu sám přiznal – připadal jako dítě s mlsným jazyčkem, které dostane klíč od nejlepší cukrárny na světě.

Po premiéře svého prvního filmu režiséra Lewise Milestonea z roku 1946 *Podivná láska Marthy Iversové (The Strange Love of Martha Ivers)* našel Kirk pravidelnou práci ve větších a lepších filmech. Po několika milostných románkách začali s Dianou hovořit o rozvodu. Diana „tušila, že má plotky s různými představitelkami hlavních rolí, hlavně s jednou“. Kirk nikdy nic

* Spolurežiruje Ethan Coen.

z toho nepopřel. „Ano, mám rád ženy. Měl jsem rád Marilyn Maxwellovou, byla nádherná... Ano, byl jsem špatný chlap. Měl jsem spoustu žen.“

Diana ho opakovaně prosila, aby s tím neustálým zahýbáním přestal, a když Kirk nepřestal nebo nemohl, Diana v roce 1950 podala žádost o rozvod.

Michaela, v době rozchodu rodičů mu bylo šest let, to obrovsky zasáhlo. Bral to tak, že ho otec opustil. Ještě víc se přimkl k matce a byl na ní závislejší než dřív. Kirk ve svých prvních vzpomínkách *Hadrářův syn* (*The Ragman's Son*) popsal scénu těsně před rozvodem, která se odehrála, když navštívil ženu a děti v New Yorku: „Během divoké hádky v kuchyni jsme si s Dianou všimli, že k nám jde Michael, kterému bylo asi tak šest. Okamžitě jsme přestali, ještě než vešel, ale začal plakat... Tehdy jsme si uvědomili, že kdybychom spolu zůstali kvůli dětem, nefungovalo by to.“

Michael si vybavuje: „Myslím, že první vzpomínku mám asi ze tří let, kdy se spolu utkali. Neutkali se fyzicky, ale hádali se. Zvyšovali hlasy.“ Ty hlasy Michael slýchal v duchu po celé roky, dokonce i když se Kirk v důsledku nepřítomnosti doma pro Michaela změnil na neviditelného boha. Michael měl nejčastěji kontakt s otcem, když se díval na jeho obrovský obraz na plátně, kde hrál hrdiny a miloval jiné ženy. Kirk byl a nebyl, byl skutečný a nebyl skutečný, byl objektem zbožňování a objektem touhy. Tyto pocity v Michaelovi narůstaly, až si jako mladý muž, snažící se najít si místo na světě, uvědomil, že chce být přesně jako otec, a zároveň úplně jiný.

Rozvodové řízení skončilo v lednu 1951. Děti dostala do výhradní péče Diana a Kirk se s nimi mohl stýkat podle libosti. V únoru toho roku se přestěhovala do bytu v Central Parku West. Diana si krátce potom vybavila, že „Michael... se po rozvodu hodně vztekal a z tvárného a poslušného chlapce se stalo tvrdohlavé a zpupné dítě. Při každé příležitosti mi odmlouval. Vzala jsem ho k dětskému psychologovi, který ho pozoroval během hry a potom mě jemně poučil. ‚Není to žádné hluboce narušené dítě. Utrpěl velkou ztrátu a klade vám to za vinu.‘ Poradil mi, ať nejsem moc přísná a zahrnu ho spoustou lásky.“

Ta spousta lásky měla předejít obvyklé reakci malých dětí na rozvod rodičů – pocitu viny, že to nějak zavinily. Michael jako dítě zápolil s tím, koho má obvinít z rozchodu rodičů – otce, matku nebo sebe. Někdy dával vinu otci, že opustil rodinu. Jindy obviňoval matku, že něčím otce vypudila. A nakonec obviňoval sebe a později mladšího bratra Joela, že nebyli dost hodné děti. Michaelova vina a zlost se projevovaly citovými výlevy a malými vzpourami. (Joel se s tímto traumatem vyrovnával jinak.

Ztloustl a nadváha mu zůstala po celý život. Jako kdyby se chtěl ochránit před vlastními emocionálními potřebami.)

Michael si citovou zátěž z dětství odnesl do prvního manželství, které v mnoha směrech napodobovalo manželství jeho rodičů. Kirk se oženil s bohatou kultivovanou ženou. Stejně tak Michael. Kirk byl nevěrný. I Michael miloval ženy. Nakonec Michael svou první manželku opustil a vzal si ženu, která značně připomínala otcovu druhou manželku. Michaelův boj o vlastní identitu je jasný. Jako by se snažil stát se lepší verzí svého otce, ale na druhé straně se bál, že je předurčený k tomu jít přesně v otcových neblahých stopách.

Diana pochopila, co psycholog myslel, a tahle včasná konzultace pomohla Michaelovi zlepšit si sociální návyky a omezit opakované traumatické záchvaty, které se objevily pokaždé, když otec přijel do New Yorku oba chlapce navštívit. Ve svých pamětech Kirk vzpomíná, že při jedné návštěvě v bytě ve West Side „vešel a políbil Dianu na tvář. Michael se rozplakal. Za pětatřicet let mi řekl, že ho to vyvedlo z míry. Myslel si, že máma a táta se na sebe zlobí... Mezi námi stála zeď. Chlapci možná měli pocit, že jsem je opustil. Nikdy jsme o tom nemluvili“.

Tato pomyslná zeď měla přetrvat skoro celý život. Michael, zřejmě citlivější z chlapců, v manželstvích neprojevoval zlost a nehádal se. Pasivní Jekyll oproti agresivnímu Hydeovi z jeho filmových rolí. Duch otcova záletnictví (a stín jeho vlastního) se projevil ve filmech *Osudová přitažlivost* (*Fatal Attraction*), *Žákladní instinkt* (*Basic Instinct*) a *Skandální odhalení* (*Disclosure*). Všechny tři postavy, které v těchto filmech hrál, byly sexuálně narušení muži a kromě Dana Gallaghery z *Osudové přitažlivosti* neměli ke svým dětem žádné viditelné pouto ani touhu starat se o ně. Podle filmového kritika a historika Davida Thomsona se narušení muži stali Michaelovými nejlepšími rolemi. Byl „schopen ztvárnit muže slabé, provinivší se, morálně narušené, dělající ústupky, lačnící po zakázaném vzrušení, kteří však neztratili elementární smysl pro poctivost a etiku, jaké od hrdiny vyžadujeme“.

PŘESTOŽE NENÍ NEOBVYKLÉ, že synové jdou, co se týče profese, v otcových stopách, Michael vždy tvrdil, že do této profese jenom tak nějak zabloudil: „Šel jsem k divadlu, protože jsem neměl žádnou specializaci. ... Bylo to na počátku studia na univerzitě (Kalifornská univerzita v Santa Barbaře) a já neměl tušení, co k čertu chci dělat. O hraní jsem opravdu neměl ani tušení. Tak když jsem do toho naskočil, nehrál jsem v žádných

hrách na střední ani v něčem podobném. Na počátku kariéry... jsem se v podstatě snažil získat sebevědomí. ... Byl jsem uzavřený.“

Možná že Michaela nejvíc uspokojovalo, že dokázal dokončit to, co jeho otec nedokázal – v jedenatřiceti letech, po průměrné filmové a divadelní kariéře se Michaelovi podařilo natočit film podle románu Kena Keseyho s autobiografickými prvky, ovlivněný generací beatníků *Přelet nad kukaččím hnízdem* (*One Flew Over the Cuckoo's Nest*). Kirk původně zaplatil práva na knihu v roce 1962, ještě než vyšla, ve výši 47 000 dolarů a uvedl ji na Broadwayi roku 1963. Hrál v něm hlavní roli Randlea McMurphyho, který předstíral šílenství a uvěznili ho v metaforickém blázinci. Obklopen dalšími pacienty si nakonec uvědomil, že jsou všichni šílené oběti bláznivého světa, jehož představitelé jsou šílení sadisti. Kirk doufal, že představení na Broadwayi bude předzvěstí jeho největšího filmového úspěchu, který mu získá Oscara. Tato pocta mu navzdory obrovsky úspěšné filmové kariéře stále unikala.

Kukaččí hnízdo mělo premiéru 13. listopadu, devět dní před atentátem na Johna F. Kennedyho. V následném zmatku těch pochmurných dní byla deprimující hra o nespravedlnosti, manipulaci, zneužívání moci a o vraždě to poslední, co lidi chtěli vidět. Kirk neochotně hru 25. ledna 1964 stáhl a sebejistě věřil, že příští krok, kterým ji převede na plátno, je jistá věc.

Ale nestalo se tak. V polovině šedesátých let Kirkova filmová kariéra vyvrcholila a začalo to s ní jít s kopce. Po deseti následujících frustrujících letech udělal poslední zoufalý pokus. Přenechal práva Michaelovi a dal mu požehnání, ať se do toho pustí. Michael se do toho pustil a společně s obchodním partnerem Saulem Zaentzem získal Oscara v kategorii nejlepší film za rok 1975. McMurphyho si přes Michaelovy prvotní námitky zahrál jeho přítel Jack Nicholson, a ne jeho otec Kirk Douglas. Také Nicholson si odnesl Oscara, kterého Kirk nikdy nezískal.*

* *Přelet nad kukaččím hnízdem* získal tzv. Velkou čtyřku: nejlepší film, nejlepší herec Jack Nicholson, nejlepší režisér Miloš Forman a nejlepší herečka Louise Fletcherová. Bylo to poprvé od filmu Franka Capry *Stalo se jedné noci* (*It Happened One Night*) z roku 1934 (Oscara též získali Lawrence Hauben a Bo Goldman za nejlepší adaptaci scénáře), kdy jediný film získal všechny čtyři hlavní ceny.

PRVNÍ ČÁST

RODIČE

Šestiletý Joel (vlevo) a devítiletý Michael vítají Kirka Douglase
na newyorském letišti po návratu z Evropy, aby společně strávili Vánoce.
Kirk byl už s první ženou a matkou chlapců Diandrou Dillovou rozvedený.
ČTK/AP

KAPITOLA 1

Pro mě jako pro herce bylo děsivé dívat se na otce. Byl tak silná a dynamická osobnost, že člověk zapomněl na hraní a dokonce ani nevěděl, jak být mužem.

MICHAEL DOUGLAS

MICHAEL K. DOUGLAS ZDĚDIL VÍC NEŽ OTCOVY SLAVNÉ špinavě blond vlasy a známou tvář. Podědil jeho svobodu. Kirk, syn ruských židovských přistěhovalců, se narodil v Amsterdamu ve státě New York. Krejčí Herschel Danielovitch uprchl v roce 1908 z Moskvy do Běloruska jako spousta Židů před hrozbou nekončících pogromů ze strany kozáků a před brannou povinností, která je nutila bojovat za cara v rusko-japonské válce. Po dvou letech společně s přítelkyní pekařkou Brynou Sanglelovou opustil roku 1910 Bělorusko a vypravil se za příslibem zajištění bezpečnosti a znovuzrození v Americe. Prošli přistěhovaleckou stanicí Na Ellis Islandu, bránou do Nového světa, a usadili se na severu státu New York, kde se téhož roku vzali a založili rodinu.

V roce 1924 měli sedm dětí, šest dívek a jednoho chlapce: Pesha (narozen 1910), Kaleh (1912), Tamara (1914), Issur (1916), dvojčata Hashka a Siffra (1918) a Rachel (1924). Issur si později změnil jméno Issur Danielovitch na víc americké (a méně židovské) Kirk Douglas.

Herschel nebyl nijak srdečný člověk. Rád jedl sám v restauracích nebo sám pozdě večer u kuchyňského stolu, když už všichni ostatní byli v posteli. Buď na ulicích Amsterdamu nabízel to, co ušil, nebo trávil hodiny ve městě popíjením v místním saloonu.

Občas s sebou za obchodem brával Issura. Chtěl mu ukázat, kolik těžké práce musí vynaložit, aby vydělal na jídlo pro rodinu. Issur se rychle učil, ale nebyl moc ctizádostivý. Ve snaze pomoci uživit rodinu raději vnikal do domů sousedů a kradl jim z kuchyní jídlo.

FILMOGRAFIE, TELEVIZNÍ POŘADY A CENY

FILM

JAKO HEREC

Velký žal (Cast a Giant Shadow) 1966 – United Artists. Producent: Melville Shavelson. Režie: Melville Shavelson. Scénář: Melville Shavelson podle románu Teda Berkmana. Hrají: Kirk Douglas, Senta Berger, Stathis Giallelis, Yul Brynner, Frank Sinatra, John Wayne, Angie Dickinson, Chaim Topol, Michael Hordern. Michael Douglas jako řidič jeepu.

Vítej, hrdino! (Hail, Hero!) 1969 – Cinema Center Film/Halcyon Production/National General (Warner). Producent: Harold D. Cohen. Režie: David Miller. Scénář: David Manber, podle románu Johna Westona. Hrají: Michael Douglas, Peter Strauss, Arthur Kennedy, Teresa Wrightová.

Adam v šest ráno (Adam at 6 a. m.) 1970 – National General (Warner). Producenti: Robert W. Christiansen, Robert E. Relyea, Rick Rosenberg. Režie: Robert Scheerer. Scénář: Stephen a Elinor Karpfovi. Hrají: Michael Douglas, Lee Purcell, Joe Don Baker, Grayson Hall, Charles Aidman, Meg Fosterová.

Summertree 1971 – Bryna Production, distribuce Columbia Pictures. Producent: Kirk Douglas. Režie: Anthony Newley. Scénář: Ron Cowen, podle vlastní hry, Edward Hume, Stephen Yafa. Hrají: Michael Douglas, Barbara Bel Geddesová, Jack Warden, Brenda Vaccarová, Kirk Callaway, Bill Vint.

Když volá Michael (When Michael Calls) 1972 (pro televizi) – Polamar Pictures/Twentieth Century-Fox. Producent: Gil Shiva. Režie: Philip Leacock. Scénář: James Bridges, podle románu Johna Farrise. Hrají: Ben Gazzara, Michael Douglas, Elizabeth Ashleyová, Karen Pearsonová, Albert S. Waxman.

Napoleon a Samantha (Napoleon and Samantha) 1972 – Walt Disney Productions. Producent: Winston Hibler. Režie: Bernard McEveety. Scénář: Stewart Raffill. Hrají: Michael Douglas, Jodie Fosterová, Henry Jones, Will Greer, Johnny Whitaker, Arch Johnson, Ellen Corbyová.

Přelet nad kukačím hnízdem (One Flew Over the Cuckoo's Nest) 1975 – Fantasy Films/United Artists. Producenti: Michael Douglas a Saul Zaentz. Režie: Miloš Forman. Scénář: Lawrence Hauben, Bo Goldman. Podle románu Kena Keseyho. Hrají: Jack Nicholson, Louise Fletcherová, William Redfield, Brad Dourif, Danny DeVito, Christopher Lloyd, Will Sampson.

Vkómatu (Coma) 1978 – MGM. Režie: Michael Crichton. Producent: Martin Erlichman. Scénář: Michael Crichton podle románu Robina Cooka. Hrají: Genevieve Bujoldová, Michael Douglas, Tom Selleck, Elizabeth Ashleyová, Rip Torn, Richard Widmark, Lois Chilesová, Lance LeGault.

Čínský syndrom (The China Syndrome) 1979 – Producenti: Michael Douglas/IPC Films Presentation Columbia Pictures. Režie: James Bridges. Scénář: Michael

Liberty's Kids:Est. 1776 2002. Hlas Patricka Henryho

Freedom : A History of US 2002. Benjamin French a Benjamin Franklin

Phineas a Ferb 2011. Hlas Waylona

NBC Nightly News 2007 do současnosti. Hlasatel

OCENĚNÍ

FILMOVÁ AKADEMIE

1976 Oscar v kategorii nejlepší film (se Saulem Zaentzem) za *Přelet nad kukaččím hnízdem* (1975), první film po 41 let, který získal Oscara v hlavních kategoriích: režisér, herec, herečka a scénář

1988 Oscar v kategorii nejlepší herec za *Wall Street* (1987)

AMERICAN CINÉMATHÈQUE GALA TRIBUTE

1993 Cena společnosti American Cinémathèque

AMERICKÝ FILMOVÝ INSTITUT USA

2009 Cena za celoživotní dílo

CENY BAFTA – BRITISH ACADEMY OF FILM AND TELEVISION ARTS

1989 Nominace v kategorii nejlepší herec – *Osudová přitažlivost* (1987)

2001 Nominace v kategorii nejlepší výkon v hlavní roli – *Skvělí chlapi* (2000)

CENY SPOLEČNOSTI BLOCKBUSTER ENTERTAINMENT

2001 Nominace v kategorii nejoblíbenější herec – Drama – *Traffic – Válka gangů* (2000)

1999 Nominace v kategorii nejoblíbenější herec – Napětí – *Dokonalá vražda* (1998)

CENY ASOCIACE CHICAGSKÝCH FILMOVÝCH KRITIKŮ

2001 Nominace v kategorii nejlepší herec – *Skvělí chlapi* (2000)

CÉSAR (FRANCIE)

1998 Čestný César

CENY ASOCIACE FILMOVÝCH KRITIKŮ DALLAS-FORT WORTH

2010 Nominace v kategorii nejlepší herec – *Muž v pokušení* (2009)

CENA DAVID DI DONATELLO

1988 Cena v kategorii nejlepší zahraniční herec za *Wall Street* (1987)

1990 Nominace v kategorii nejlepší zahraniční herec za *Válku Roseových* (1989)

EMMY

1974 Nominace v kategorii nejlepší herec ve vedlejší roli za *V ulicích San Franciska* (ABC)

1975 Nominace za vynikající výkon jako herec ve vedlejší roli v seriálu *V ulicích San Franciska* (ABC)

POZNÁMKA AUTORA A PODĚKOVÁNÍ

S Michaelem Douglasem jsem se setkal několikrát v devadesátých letech, kdy jsem bydlel a psal v Los Angeles. Většinou jsme na sebe narazili ve Foundation Room v Houses of Blues na Sunset Boulevardu, kam mají přístup pouze členové. Zack Norman se s Michaelem přátelili dál i po natočení filmu a někdy s ním cestoval do Německa a na různé filmové festivaly (hádám, že ve skutečnosti měl odradit obdivovatele na některých chlapeckých výletech do Cannes). Po několika letech Zack dohodil Michaelovi riskantní podnik týkající se filmového průmyslu, do něhož investoval. Podle toho, co jsem o takových záležitostech věděl, jsem měl pocit, že to nemá valný smysl, ale potom jsem zjistil, že takhle vždycky štědrý Michael pomohl dávnému kamarádovi, a když to vyjde, vydělá i pár dolarů. Nakonec se ta společnost dostala do potíží, její šéfové skončili u soudu a jak jsem pochopil, Zacka z toho nakonec vystrnadili.

Se Zackem jsem se poprvé setkal, když byla v plném proudu mánie kolem O. J. Simpsona. V roce 1995 jsem vydal bestseller o svém váhavém zapojení do tohoto případu (*The Whole True, Celá pravda*). Dostal jsem obsílku jako svědek žaloby, ale nesvědčil jsem. Byl to politický proces. Zatímco mě hledali v Kalifornii, skrýval jsem se v domě svého právníka v New Yorku. Přestože jsem si byl jistý, že O. J. svou ženu a nešťastného Ronalda Goldmana zabil, v jednu chvíli to vypadalo, že jsem jediný, kdo by mohl jít do vězení – za pohrdání soudem.

S šílenstvím kolem O. J. byl spojený i Zack. Natočil o obžalovaném drahé hodinové video. Potom za mnou přišel, abych s ním spolupracoval na dalším, bližší neurčeném projektu o O. J., který se pokoušel dát dohromady. Nevzniklo z toho nic, jenom naše přátelství. Zack se vyznačuje tím, že má vrozený instinkt na podnikání a zlaté srdce. Často jsme spolu zašli do Foundation Room a kvůli tomu jsem souhlasil, že zaplatím členské příspěvky. Tehdy jsem se stal pravidelným „mávačem“ na Michaela – V Hollywoodu se „mávač“ říká člověku, který mává na celebrity a očekává, že se možná někdy dočká toho, že mu taky někdo zamává. Často jsem přemýšlel, jestli mi známost se Zackem u Michaela pomůže, nebo naopak zmizí opačným směrem, jak nejrychleji to půjde.

Jednou jsem se s ním v klubu ocitl v soukromém výtahu. Usmál jsem se a řekl: „My dva máme společnou přítelkyni.“ Věděl jsem, že ženy jsou pro Michaela citlivé téma. Zaujalo ho to, protože se usmál, našpulil rty a přimhouřil oči.

„Jo?“ řekl. „Kdo by to mohl být?“

„Dede Allenová.“ Dede stříhala *Správné chlapy*.

Usmál se a řekl: „To je skvělá dáma a má skvělý cit pro hovadiny.“ Výtah se zastavil v přízemí. Mávl mi a vyběhl.

Za několik týdnů jsem náhodou večerel v Hollywoodu s Dede, která byla moje dávná přítelkyně. Když byla mladá, nedostala se k režii kvůli diskriminaci žen (v roce 1967 stříhala film Arthura Penna *Bonnie a Clyde* a mnoho lidí se domnívalo, že mu velice pomohla, a díky němu se z ní stal jeden z nejlepších střihačů). Také figurovala jako výkonný producent snímku Warrena Beattyho *Rudí (Reds)* z roku 1980, přestože

spolupráce s Beattym ji doslova přivedla k šílenství. Po dokončení filmu se nervově zhroutila. V době, kdy pracovala s Michaelem na filmu Curtise Hansona z roku 2000, už to byla moudrá, nadaná a trpělivá „matka“ pro všechny zúčastněné, včetně Michaela.

Na té večeri jsem jí prozradil, co o ní Michael řekl. Se smíchem odpověděla: „Krásně se s ním pracuje.“ Když jsem se jí zeptal, co to znamená, nejdřív zmínila, jak je na place rozumný a jak dokáže pracovat s nadanými lidmi pro jeho i jejich dobro. Vyjádřila se, že to je nebývalé v Hollywoodu, plném narcismu, kde ego poráží čestnost v deseti případech z deseti. Také si cenila Michaelovy odvahy angažovat se v politice v reálném životě i ve filmech, jako byl například *Čínský syndrom*. To bylo pro Dede zvláště důležité. Dřív byla nucena žít v New Yorku, protože její manžel, televizní žurnalista, byl na černé listině.

Když Dede dělala *Skvělé chlapy*, vyprávěla mi historku, jak se v její kanceláři objevil Bob Dylan, aby se podíval na nějaké pasáže, než napsal (nebo vytáhl ze šuplíku) píseň *Časy se mění*, která se stala ústředním motivem filmu a nakonec mu získala Oscara. Byl prý tichý a zdvořilý, moc nemluvil, prohlížel si scény na střihačské obrazovce, odešel a druhý den se vrátil a hotovou písní. Vždycky se mi líbila myšlenka na spolupráci Dede a Dylana. A musel jsem říct, že *Časy se mění* patří k těm lepším skladbám jeho pozdější tvorby.

Každý životopis, který jsem napsal, Dede jako správná matka vždycky pochválila, zatímco její manžel Steve, který byl trochu výstřední, mi na půl úst řekl: „Další kniha o odporných otcích a skvělých synech?“ Steve nedávno zemřel. Ze spousty důvodů lituji, že už nežije, v neposlední řadě kvůli tomu, že tentokrát bych mu mohl říct: „Ano, Steve, tohle je opravdu kniha o odporných otcích a skvělých synech.“

Dede bohužel odešla před Stevem v roce 2010. Byla dobrá kamarádka Michaela, dobrá kamarádka a neoficiální náhradní matka moje a sousedka na obou pobřežích. Chybí mi.

Michaelova pověst jako producenta, který vyrábí dobré, občas skvělé filmy, je možná hned na druhém místě za filmy Clinta Eastwooda. Michael ani Clint sice nejsou nejlepší herci své generace – to byli samozřejmě Nicholson a De Niro –, ale Michael je bez debaty nejlepší producent/herc své doby. (Clint zkazil možnost srovnání kvůli kariéře režiséra, což Michael nikdy nezkusil.) Řada nejlepších a nejcharismatictějších herců, Michaelových současníků, neuspěla víc než jednou při produkování filmů, ať už v nich hráli nebo ne.

V Hollywoodu funguje tradiční hierarchie – producent, scenárista, herec, režisér. V sedmdesátých letech, když se rozpadl systém studií a do popředí se dostaly nezávislé filmy, postoupil na první místo režisér a producent spadl na druhou příčku. Michael, vědom si svých silných i slabých stránek a doby, v níž žije, šel proti proudu a zvolil si produkování, a nikoli režírování. Čtyřnásobná smršť Oscarů v roce 1975 za *Přelet nad kukačím hnízdem* vrátila producenta na první místo hierarchie výroby mainstreamových filmů, a kromě toho připomněla, že průmysl, který vyrábí, a ne režíruje, je tam, kam opravdu patří.

Michaelův životopis jsem mohl napsat díky přátelům, jako je Zack a Dede (s nimiž jsem nedělal rozhovor speciálně pro tuto knihu) a desítky dalších. A protože Michael je pořád s námi a zůstává důležitou osobností Hollywoodu a New Yorku, mám pocit, že bych neměl jmenovitě uvádět většinu těch, kteří mi odvážně pomáhali. Ti, co mi poskytl rozhovor mimo zápis, mě správně nasměrovali. Všem děkuji.

Rád bych přičinil jednu méně významnou poznámku. Na počátku osmdesátých let, když jsem se přestěhoval do Hollywoodu a začal psát scénáře, byl mým agentem ve William Morris Steve Reuther, který vypadal jako filmová hvězda (vysoký, štíhlý a chytrý, pohotový a silný). Mám na něj převážně dobré vzpomínky. V jedné neuvěřitelné chvíli mého života mě ve Stevově kanceláři napadl producent, který se snažil koupit práva na jeden z mých dřívějších životopisů. Hrozilo, že se popereme. Steve okamžitě skočil mezi nás, producenta usadil a na konci schůzky smlouvu uzavřel. Pomyslel jsem si, že tenhle chlápek to dotáhne daleko. Chápal jsem, proč Michael a Steve chtěli spolupracovat. Teoreticky to vypadá jako ideální dvojice dvou mocných lidí.

Naštěstí Kirk vydal spoustu pamětí, které mi velice pomohly. Dokonce i Michaelova matka Diana sepsala velice užitečnou rodinnou historii. Tyto knihy jsou plné informací, některé – možná trochu utrpěly sentimentem a špatnou pamětí, avšak jejich největší přínos spočívá v tom, že mě dovedly k zásadním zdrojům. Když píšu nějaký životopis, mým cílem je pochopit toho člověka a jeho práci a to, jak jedno ovlivňuje druhé – jak člověk ovlivňuje filmy, a naopak jak filmy ovlivňují člověka. V životopise Michaela Douglase jsem se snažil sloučit chronologické, emocionální a tvůrčí aspekty.

Rád bych poděkoval knihovně Margaret Herrickové Akademie filmového umění a vědy. Zdůrazňuji, že to je nejlepší výzkumné pracoviště o americkém filmu na světě. Můj dík patří i Cinémathèque v Paříži a londýnské Filmové akademii, Turner Classic Film a několika soukromým sbírkám, které mi umožnily zhlédnout všechny celovečerní filmy Michaela Douglase, většinu jeho dokumentů a mnoho televizních pořadů, včetně několika pokračování seriálu *V ulicích San Franciska*. Ačkoli jsem při psaní s Michaelem Douglasem nemluvil, jsem mu vděčný za to, s jakou otevřeností hovořil o práci i o soukromí v mnoha interview i zvukových záznamech.

Děkuji i svému hlavnímu rešeršistovi Jessemu Herwithovi (případná vina je na něm!), agentovi Alanu Nevinsovi z Renaissance Literary and Talent, zkušené redaktorce Julii Pastoreové a všem hodným a nadaným lidem v nakladatelství Crown Archetype, hlavně Tině Constableové, Mauru DiPretovi, Tammy Blakeové a Meredith McGinnisové.

A také vám, mí oddaní příznivci. Víím, že se s vámi znovu někde setkám.

REJSTŘÍK

- Abrahams, Jim 12
 Abreu, Hiro 217
Absolvent (The Graduate) 59
Adam v šest ráno (Adam at Six a. m.) 57
Aféra Thomase Crowna (Thomas Crown Affair) 80
 AIDS, epidemie 139, 141
 Akademie dramatického umění 48
 Allenová, Dede 280
 Allenová, Karen 107
 Altman, Robert 12, 76, 83, 85
Amadeus 92
 American Place Theatre Wynna
 Handmana 53
Americké graffiti (American Graffiti) 80,
 90
 Andrewsová, Dana 244
 Andrewsová, Julia 113
 Angeliová, Pier 35
 Annan, Kofi 224
 Ansen, David 187
 Anspachová, Susan 101, 260
 Antonioni, Michelangelo 51
 Apted, Michael 135
 Ardmoreová, Jane 119
 Archerová, Anne 244, 260
 Ashby, Hal 74–75
 Ashleyová, Elizabeth 63
 Astin, John 53
 Attenborough, Richard 122–126, 129,
 260
 Avco Embassy 59
 Avildesen, John, G. 116

 Bacallová, Lauren 28–29
 Badham, John 106–107, 146
 Bailey II., Charles W. 44
 Baldwin, Alec 53, 180

 Bancroftová, Anne 76
 Banderas, Antonio 214–215, 262
 Barkinová, Ellen 183
 Barry, Philip 30
 Basingerová, Kim 183, 241, 262
 Batjac Productions 43
Batman 157
Batman navěky (Batman Forever) 202
 Battles, John 28
 Beahm, David 224
 Beat Street 116
 Beaty, Warren 75
 Becková, Marilyn 105
 Begelman, David 154
 Bel-Air Productions 205
 Beningová, Annette 198, 261, 276
 Bennett, Michael 121–122, 126, 260
 Berardinelli, James 209, 277
 Bergsteinová, Eleanor 103–105, 260
 Berryman, Michael 76
 Bertolucci, Bernardo 146–147
Bezstarostná jízda (Easy Rider) 11, 59,
 74, 83, 85
Běžec (Running) 100, 260, 263, 265
Bídníci 122
 Bieber, Justin 160
 Bieber, Rick 154, 162
Big Lebowski 13
 Bigstick Productions 63, 70, 78, 100,
 107, 112, 146
 Bilson, Bruce 116
 bipolární porucha 256
 Birney, David 58
 Blanc, Noel 161
Bláznivé srdce (Crazy Heart) 13
*Blízká setkání třetího druhu (Close Encoun-
 ter of the Third Kind)* 92, 106, 134
 Bloomová, Claire 30

- Bohatství (The Fortune)* 75
Bohem zapomenuté děti (Children of a Lesser God) 147
 Boorman, John 146
 Bosley, Tom 67
 Boyer, Charles 11
 Boyer, Michael 11
 Boz, Johnny 184–185
 Brando, Christian 11
 Brando, Marlon 11, 65, 74, 85, 87, 162
 Brandová, Cheyenne 11
 Brantley, Ben 249
 Brat Pack 12
Bratrství (Brotherhood) 58
 Bridges, Beau 12
 Bridges, James 94, 96, 259, 260
 Bridges, Jeff 107, 179
 Bridges, Lloyd 12
 Brodsky, Jack 112
 Brody, Adrien 236
 Brooks, Albert 147, 262
 Brooks, Dean R. 76
 Brooks, James, L. 113, 146, 260
 Brooks, Richard 49, 51, 79
 Brown, Barry 54
 Brown, David 86
 Brubeck, Dave 70
 Bruce, Lenny 70
 Bryna Productions 36, 37, 55, 58, 259
 Brynner, Yul 45, 259
 Bujoldová, Geneviève 93
 Burry, Allen 160, 275
 Burton, Richard 226
 Burton, Tim 157
Butch Cassidy a Sundance Kid 203
 Butler, Bill 80
 Butler, David 122
 Buydensová, Anne 35

 Caen, James 53
 Cage, Nicholas 125, 203
 Cahill, Mike 243, 262
Camille 58
 Canby, Vincent 56, 82, 97, 128, 145, 156, 270

 Cannes, filmový festival 98, 153, 188, 254, 280
 Capote, Truman 49
 Capra, Frank 17, 84
 Capshawová, Kate 156
 Carolco Pictures 179, 180, 182, 191, 261
 Carpenter, John 107
 Carradine, David 75
 Carrière, Jean-Claude 72
 Carter, Jimmy 88
 Castle, Nick 116
 CBS Playhouse 53, 54, 263
Cena za něžnost (Terms of Endearment) 113
Cesta ke slávě (Bound for Glory) 75
 Cinema Center Films 55
 Clark, Bob 116
 Clayburghová, Jill 103–105, 260
 Clement, Dick 57
 Clinton, Bill 198, 214
 Closeová, Glen 135, 137–138, 140–141, 146, 151, 153, 162, 179, 260, 274
 Coen, Ethan 13, 238
 Coen, Joel 13, 238
 Colbertová, Claudette 84
 Coleman, Dabney 116
 Colleary, Michael 203
 Columbia Pictures 93–94, 100, 107, 259, 272
 Connery, Sean 112, 147, 215–216, 236
 Considine, Shaun 57
 Constellation Films 200
 Cooper, Gary 44, 124
 Cooper, Scott 13
 Coppola, Francis Ford 90, 112
 Cornellová, Katharine 23
 Costa-Gavras 181
 Costner, Kevin 75, 202
 Cowen, Ron 50, 58, 259
 Creedence Clearwater Revival 70
 Crichton, Michael 93, 192, 259, 261
 Crothers, Scatman 77
 Crowe, Russell 230
 Cruise, Tom 180, 202, 230
Cvokárna 64

OBSAH

Úvod 11

PRVNÍ ČÁST: **RODIČE** 17

DRUHÁ ČÁST: **Z CONNECTICUTU
DO SANTA BARBARY A NEW YORKU** 41

TŘETÍ ČÁST: **KUKAČČÍ HNÍZDO** 61

ČTVRTÁ ČÁST: **HVĚZDA AKČNÍCH FILMŮ** 109

PÁTÁ ČÁST: **SEXUÁLNÍ SYMBOL** 131

ŠESTÁ ČÁST: **NEDOKONALÝ SOUČASNÍK** 195

SEDMÁ ČÁST: **ZÁŘE A ZÁŘENÍ** 211

Filmografie, televizní pořady a ceny 259

Bibliografie 268

Použité zdroje 269

Poznámka autora a poděkování 280

MARC ELIOT

MICHAEL DOUGLAS

Z anglického originálu Michael Douglas: A Biography,
vydaného nakladatelstvím Crown Archetype roku 2012,
přeložila Jaroslava Hromadová

Obálku, vazbu a grafickou úpravu navrhl Vladimír Verner
Vydalo v roce 2013 nakladatelství Vyšehrad, spol. s r. o.,
jako svou 1175. publikaci

Vydání první. AA 15,10. Stran 296

Odpovědná redaktorka Marie Válková

Vytiskla Těšínská tiskárna, a. s.

Doporučená cena 398 Kč

Nakladatelství Vyšehrad, spol. s r. o.

Praha 3, Víta Nejedlého 15

e-mail: info@ivysehrad.cz

www.ivysehrad.cz

ISBN 978-80-7429-390-0